

POSTANOWIENIE

29 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 29 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi B. A. o wznowienia postępowania zakończonego
prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Łasku
z 27 grudnia 1993 r., I Ns 292/93,
z udziałem Spółdzielni Rolniczo-Usługowej O. w O., M. J., J. K., W. K., T. O., E. P.,
A. S. i M. S.
o zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej W. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu
z 10 kwietnia 2024 r., I Ca 107/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. zasądza od W.K. na rzecz B.A.
240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek
ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia
pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
niniejszego orzeczenia W.K. do dnia
zapłaty.**

(a.z.)

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu z 10 kwietnia 2024 r. uczestnik W. K. wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący podniósł, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na tym, że sąd odwoławczy przyjmując za własne ustalenia sądu pierwszej instancji i nie prowadząc własnego postępowania dowodowego mimo zobowiązania do rozważenia wszelkich podniesionych w apelacji zarzutów i dokonania własnych ustaleń, prowadzi do rewizji postanowienia o stwierdzeniu zasiedzenia, efektem czego jest podważenie zawartych w dobrej wierze aktów nabycia ziemi. W istocie konsekwencja taka nie powinna zwalniać od dokonania własnej oceny dowodów, gdyż praktyka taka zaprzecza istocie kontroli odwoławczej wyroku sądu pierwszej instancji.

Wskazał, że istnieje konieczność rozpatrzenia naruszenia przepisów prawa procesowego zwłaszcza art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegającego na nierozpoznaniu sprawy w granicach apelacji i w oparciu o materiał zebrany w pierwszej i drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie, a zatem takie, które cechuje się przymiotem nowości i którego wyjaśnienie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. np. postanowienia SN: z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22; z 24 kwietnia 2023 r., I CSK 4950/22; z 20 grudnia 2023 r., I CSK 4003/23). Powołanie się na przyczynę kasacyjną wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Zagadnienie prawne powinno przy tym zostać oparte na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostają w związku z podstawami wniesionego środka prawnego. Zagadnienie takie musi zostać ujęte w sposób abstrakcyjny - tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest także powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu i zaprezentowanie możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 16 grudnia 2021 r., V CSK 289/21; z 23 grudnia 2022 r., I CSK 3245/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1253/23; z 4 września 2023 r., I CSK 1862/23; z 31 stycznia 2024 r., I CSK 2718/23).

Analiza przedstawionego przez skarżącego problemu nie pozwala na przyjęcie, że podnoszona kwestia stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Wskazane przez skarżącego zagadnienie jest osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy. Skarżący opiera je na swojej ocenie rozstrzygnięcia nie wykazując, że jest to uniwersalne zagadnienie prawne, które można zakwalifikować jako zagadnienie nowe. Problematyka zakresu kognicji sądu apelacyjnego była przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury i nie wywołuje obecnie wątpliwości zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się do przedstawienia wątpliwości uczestnika co do prawidłowości postępowania odwoławczego, nie zawiera natomiast stosownego wyводу,

z wykorzystaniem doktryny i orzecznictwa, wskazującego na znaczenie odpowiedzi na przedstawione pytanie prawne dla rozwoju prawa.

Skarżący nie zaprezentował wystarczającej argumentacji jurydycznej potwierdzającej, że zagadnienie to ma charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że istnieją co najmniej dwie równorzędne możliwości jego rozstrzygnięcia. Innymi słowy, nie przytoczył – co jest niezbędne - poglądów orzecznictwa i doktryny, które wskazywałyby na istnienie rozbieżnych interpretacji przywołanej regulacji i racje jurydyczne stojące za nimi (zob. postanowienie SN z 18 grudnia 2025 r., I CSK 3743/24).

Postępowanie odwoławcze w ramach k.p.c. opiera się na modelu apelacji pełnej, który nie ogranicza apelującego jedynie do wskazania podstaw określonych w kodeksie, lecz na podstawie art. 382 k.p.c. przyznaje mu także możliwość wprowadzenia nowego materiału dowodowego i faktycznego. W obowiązującym aktualnie modelu apelacji sąd drugiej instancji powtórnie rozpoznaje sprawę merytorycznie, w granicach zaskarżenia, co zakłada konieczność dokonania ustaleń faktycznych, z uwzględnieniem materiału sprawy zgromadzonego zarówno w pierwszej, jak i drugiej instancji. W ramach kompetencji rozpoznawczej i kontrolnej sąd drugiej instancji może podtrzymać ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji, albo je zmienić, nawet bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (zob. np. zob. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, z. 7-8, poz. 124; wyroki SN z 27 lutego 2019 r., II CSK 29/18; z 20 sierpnia 2025 r., II CSKP 1660/22; postanowienie SN z 18 marca 2024 r., I CSK 170/23).

W sytuacji, gdy sąd drugiej instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego ani, po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia sądu pierwszej instancji, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego rozstrzygnięcia. także wtedy, gdy były one kwestionowane w apelacji. Wystarczające jest wówczas, by stanowisko to znalazło odzwierciedlenie

w uzasadnieniu orzeczenia drugoinstancyjnego (zob. np. wyroki SN z 20 stycznia 2000 r., sygn. akt I CKN 356/98, i z 17 lipca 2009 r., sygn. akt IV CSK 110/09). W orzecznictwie Sadu Najwyższego wyjaśnione zostało przy tym, że nie jest bezwzględnym warunkiem prawidłowego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji odniesienie się do każdego z zarzutów podniesionych w apelacji. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika bowiem konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji. Wystarczające jest, odniesienie się przez sąd drugiej instancji do zarzutów i wniosków apelacji w sposób wskazujący na to, że zostały one przez ten sąd w całości rozważone przed wydaniem rozstrzygnięcia (zob. wyroki SN: z 4 września 2014 r., II CSK 478/13, OSNC-ZD 2015, nr 4, poz. 64; z 4 września 2014 r., I PK 25/14, OSNP 2016, nr 1, poz. 6; z 5 lipca 2024 r., II CKSP 900/22; postanowienia SN: z 23 lutego 2017 r., I CSK 578/16; z 11 lutego 2021 r. I CSK 709/20).

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c.

Maciej Kowalski

(a.z.)

[a.ł]